

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка
Факультет мистецтв

«Затверджую»

Ректор

Богдан БУЯК

2026 року

ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ
зі спеціальності В2 «Дизайн»
Освітня програма «Графічний дизайн»
при вступі на навчання для здобуття ступеня «Бакалавр»
вступників на базі повної загальної середньої освіти

Програма творчого конкурсу зі спеціальності В2 Дизайн, спеціалізації В2.01 Графічний дизайн при вступі на навчання для здобуття ступеня «Бакалавр» для вступників на базі повної загальної середньої освіти. Тернопіль, 2026. 5 с.

Програму склали:

Гарант освітньої програми, доцент кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання, кандидат педагогічних наук Мацишина З.А.

Завідувачка кафедрою образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання, кандидат мистецтвознавства доцент Маркович М.Й.

Пояснювальна записка

Мета творчого конкурсу – перевірка рівня володіння вступником певними навичками в галузі композиції та формоутворення, ступеня усвідомлення та осмислення умов того чи іншого творчого завдання і використаних засобів для його вирішення. Для вступу на навчання за спеціальністю В2 Дизайн, спеціалізації Графічний дизайн, освітньою програмою «Графічний дизайн» проводиться творчий конкурс зі спецкомпозиції. Конкурсне завдання є комплексним і вимагає поетапного вирішення поставлених завдань. Завдання демонструє первинні навички композиції, рисунка, виявляє рівень підготовки, просторове мислення, природний хист і художній смак вступника. Мистецтво та дизайн, як форма суспільного пізнання, являє собою художньо образне відображення життя. Відображаючи оточуючий світ, дизайнер одночасно втілює у витворах мистецтва свої думки, почуття, естетичні ідеали, дає оцінку явищам життя, висловлює своє розуміння світу. Для створення художнього образу треба володіти вмінням виконання начерків, замальовок, етюдів, ескізів. Необхідним є розвиток образного та просторового мислення, уваги, спостережливості, вміння композиційними засобами правдиво відтворювати натуру, передавати її конструктивні, об'ємні, матеріальні, просторові та тонально колористичні якості.

Творчий конкурс проводиться очно відповідно до встановленого розкладу у один етап – тематична композиція та триває 3 години.

Творчий конкурс оцінюється від 100 до 200 балів

Абітурієнт, який не набрав мінімальної кількості балів (100) отримує оцінку «не склав» та до конкурсу не допускається.

Структура і зміст творчого конкурсу

1. ПРАКТИЧНІ УМІННЯ І НАВИЧКИ

1.1. Завдання для творчого конкурсу з композиції.

Спецкомпозиція – вступне випробування проводиться у відповідності до завдань освітніх програм, за обраними варіантами. Головними вимогами є: грамотне володіння основами проектної графіки та графічного дизайну, правильне використання засобів графічної виразності, композиційних прийомів та художніх матеріалів. Графічне відтворення завдання вимагає правильного вибору графічної мови, яка найбільш повно буде передавати задум дизайнера, розкривати зміст, образність, форми та композицію предметів.

Характерною ознакою графічної техніки є побудова зображення за допомогою ліній, плям та їх сполучень, а також використання локальних площин. Варіюючи відношення графічних засобів, використовуючи лаконічні контрасти білого та чорного, або найтонші переходи плям та ліній різної інтенсивності, можливо досягти найбільшої виразності. Графічні засоби дають можливість відчутти і таку властивість поверхні предметів, як фактуру (гладку, жорстку, блискучу, прозору). При виконанні графічних ескізів в завданні зі спецкомпозиції можуть бути використані різні графічні техніки: лінійне або плямове подання рисунку, аплікація з використанням кольорового паперу, монохромне або поліхромне вирішення. Виконанню графічних ескізів передують пошук

варіантів подання у вигляді форескізів, за якими виконується чистова графічна композиція.

Колористичне вирішення: ахроматичне та поліхромне. Завдання передбачає виконання та компоновку в аркуші площинно-декоративної композиції на основі постановчого натюрморту з 4-5 предметів у графічній техніці гуашшю або тушшю (за вибором вступника). Основна вимога – збалансована композиція, стилізація форми, декоративне вирішення, домінування композиційного центру. В процесі виконання завдання слід звернути увагу на такі вимоги:

- правильна передача та підкреслення характеру, пластики предметів та фігур;
- визначення пропорцій, характеру руху, статичності або динамічності;
- образне вирішення фактури матеріалів за допомогою різноманітних прийомів та технік графічного зображення;
- визначення світлового змісту графічної композиції;
- орнаментальна виразність та характерність композиції;
- досягнення єдності частин композиції та виділення композиційного центру. Під час виконання завдання слід звернути увагу на правильне відображення образного змісту, використовуючи для вираження його емоційного сприйняття такі засоби: характер форми, пропорції, перспективу, ритмічну, фактурну та орнаментальну організацію, колорит, позу та жест в трактуванні фігури людини.

Тривалість творчого конкурсу зі спецкомпозиції – 3 астрономічних години. Матеріали для виконання завдання: папір, туш, олівці, акрил, акварель, гуаш, темпера, кольоровий папір (за вибором вступника). Формат завдання: аркуш паперу формату А-3.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

2.1. З композиції:

176-200 балів – отримують абітурієнти, які показали високий художній рівень виконання об'ємно-просторової композиції: передали гармонійний взаємозв'язок предметів; правильно побудували і розташовували всі компоненти твору, їх взаємодію, спираючись на знання перспективи та композиції; виявили свій художній смак; створили гармонійну єдність елементів у композиції.

141-175 балів – отримують абітурієнти, які показали належний художній рівень виконання об'ємно-просторової композиції: передали гармонійний взаємозв'язок предметів; побудували і розташовували всі компоненти твору, їх взаємодію, спираючись на знання перспективи та композиції; створили єдність елементів у композиції, але в роботі були деякі неточності.

100-140 балів – отримують абітурієнти, які створили об'ємно-просторову композицію, передали взаємозв'язок предметів і їх розташування, при цьому допустили помилки при виконанні композиції.

0-99 балів – оцінку «не склав» отримують абітурієнти, які не зуміли створити об'ємно-просторову композицію у взаємозв'язку предметів та їх колірного вирішення.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

3.1. З рисунку:

1. Дворник Ю. В. Жива вода рисунка Тернопіль: Навч. Книга-Богдан, 2009. 145с.
2. Кириченко М. А. Кириченко І. М Основи образотворчої грамоти. К.: Вищашкола, 2002. 115 с.
3. Лихач Лідія. Чисте мистецтво. Київ: Родовід, 2009. 304 с.
4. Перепадя В. Рисунок. Проблеми творчості в навчальному процесі. – Львів.,2003. 125 с.
5. Сухенко В.О. Рисунок. Навчальний посібник Київ: «BONA MENTE», 2004.206 с.
6. Туманов І.М. Рисунок, живопис, скульптура: навч. посіб. Львів: Аверс, 2011.496 с.

3.2. З композиції:

1. Богданова Л.О., Коровкіна Г.А. Конспект лекцій з дисципліни «Композиція».Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2017. 115 с.
2. Бойчук В.М. Основи композиції: навч. посіб. Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю.,2015. 132 с.
3. Дідик Н.Я. Основи композиції: навч. альб.-посіб. Ужгород: Мистецька лінія,2009. 64 с.
4. Костенко Т.В. Основи композиції та тримірного формоутворення: навч.-метод. посіб. Харків: ХДАДМ, 2003. 255 с.
5. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції: навч. посіб. Київ:Каравела, 2008. 304 с.
6. Пічкур М.О. Теорія і практика композиції: навч. посібн. Харків: ПромАрт,2021. 248 с.
7. Поліщук А.А. Теорія і практика графіки: навч. посібн. Київ: ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. 212 с.
8. Потрашкова Л.В. Основи композиції та дизайну: навч. посіб. Харків: ХНЕУ,2008. 148 с.
9. Урсу Н.О., Негода Б.М., Гнатюк В.А., Міхальська І.П. Теоретичні основи композиції: навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський, 2004. 62 с.
10. Яковлев М.І. Композиція + геометрія. Київ: Каравелла, 2007. 240 с.
11. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення: навч. посіб. тернопіль:Підручники і посібники, 2007. 112 с.